

TABIVERE VALD

J. V. VESKI NIM MAARJA PÕHIKOOI

J. V. Veski nim Maarja Põhikooli õppekava

Kinnitatud direktori 29.08.2016 käskkirjaga nr 16 P

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Kooli õppekava koostamise alused ja ülesehitus

- (1) J. V. Veski nim Maarja Põhikooli (edaspidi *kooli*) õppekava koostatakse riikliku õppekava alusel. Kooli õppekava on kooli õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument.
- (2) Kooli õppekava koostades lähtutakse riiklikust õppekavast ja kooli arengukavast, pidades silmas piirkonna vajadusi, kooli töötajate, vanemate ja õpilaste soove ning kasutatavaid ressursse.
- (3) Kooli õppekava koostamise ja arendamise demokraatliku korralduse eest vastutab põhikooli direktor. Kooli õppekava kinnitab direktor.
- (4) Kooli õppekavas on üldosa ja ainekavad. Ainekavad on esitatud valdkonniti koondatuna lisadena. Lisades esitatakse ka läbivate teemade kavad kooliastmeti.
- (5) Põhikooli kooliastmed on:
 - 1) I kooliaste – 1.–3. Klass;
 - 2) II kooliaste – 4.–6. Klass;
 - 3) III kooliaste – 7.–9. Klass.

(6) Kooli õppekava üldosas esitatakse:

- 1) õppe- ja kasvatusesmärgid ning –põhimõtted;
- 2) tunnijaotusplaan õppeaineti ja aastati, valikkursuste loendid ja valimise põhimõtted ning erinevate õppekeelte kasutamine õppeaineti;
- 3) läbivad teemad ja nende käsitlemise põhimõtted, lõimingu põhimõtted, seejuures III kooliastme läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö korraldamise põhimõtted ning temaatilised rõhuasetused;
- 4) ülekooliliste ja koolidevaheliste projektide kavandamise põhimõtted;
- 5) õppe ja kasvatus korraldus ning ajakasutus;
- 6) hindamise korraldus;
- 7) õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus;
- 8) õpilaste juhendamise ja hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted;
- 9) karjääriteenuste korraldus;
- 10) õpetaja töökava koostamise põhimõtted;
- 11) kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord.

(7) Ainekavad esitatakse klassiti.

2. peatükk

ÜLDOSA

1. jagu

Õppe- ja kasvatusesmärgid ning –põhimõtted

§ 2. Põhihariduse alusväärtused

(1) Põhihariduses toetatakse võrdsel määral õpilase vaimset, füüsilist, kõlblist, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut. Põhikool loob tingimused õpilaste erisuguste võimete tasakaalustatud arenguks ja eneseteostuseks ning teaduspõhise maailmapildi kujunemiseks.

(2) Põhikool kujundab väärtushoiakuid ja –hinnanguid, mis on isikliku õnneliku elu ja ühiskonna eduka koostoimimise aluseks.

(3) Riiklikus õppekavas oluliseks peetud väärtused tulenevad «Eesti Vabariigi põhiseaduses», ÜRO inimõiguste ülddeklaratsioonis, lapse õiguste konventsioonis ning Euroopa Liidu alusdokumentides nimetatud eetilistest põhimõtetest. Alusväärtustena tähtsustatakse üldinimlikke väärtusi (ausus, hoolivus, aukartus elu vastu, õiglus, inimväärikus, lugupidamine enda ja teiste vastu) ja ühiskondlikke väärtusi (vabadus, demokraatia, austus emakeele ja kultuuri vastu, patriotism,

kultuuriline mitmekesisus, sallivus, keskkonna jätkusuutlikkus, õiguspõhisus, solidaarsus, vastutustundlikkus ja sooline võrdõiguslikkus).

(4) Uue põlvkonna sotsialiseerumine rajaneb eesti kultuuri traditsioonide, Euroopa ühiseväärtuste ning maailma kultuuri ja teaduse põhisaavutuste omaksvõtul. Tugeva põhiharidusega inimesed suudavad ühiskonnaga integreeruda ning aitavad kaasa Eesti ühiskonna jätkusuutlikule sotsiaalsele, kultuurilisele, majanduslikule ja ökoloogilisele arengule.

§ 3. Põhikooli sihiseade

(1) Põhikoolil on nii hariv kui ka kasvataj ülesanne. Kool aitab kaasa õpilaste kasvamisele loovateks, mitmekülgseteks isiksusteks, kes suudavad ennast täisväärtuslikult teostada erinevates rollides: perekonnas, tööl ja avalikus elus.

(2) Põhikoolis on õpetuse ja kasvatus põhitaotlus tagada õpilase eakohane tunnetuslik, kõlbeline, füüsiline ja sotsiaalne areng ning tervikliku maailmapildi kujunemine.

(3) Põhikooli ülesanne on luua õpilasele eakohane, turvaline, positiivselt mõjuv ja arendav õpikeskkond, mis toetab tema õpihimu ja õpioskuste, eneserefleksiooni ja kriitilise mõtlemisvõime, teadmiste ja tahteliste omaduste arengut, loovat eneseväljendust ning sotsiaalse ja kultuurilise identiteedi kujunemist.

(4) Põhikool kindlustab põhiliste väärtushoiakute kujunemise. Õpilane mõistab oma tegude aluseks olevaid väärtushinnanguid ja tunneb vastutust tegude tagajärgede eest. Põhikoolis luuakse alus enese määratlemisele eneseteadliku isiksusena, perekonna, rahvuse ja ühiskonna liikmena, kes on eneseteadlik ning suhtub sallivalt ja avatult maailma ja inimeste mitmekesisusse.

(5) Põhikool aitab õpilasel jõuda selgusele oma huvides, kalduvustes ja võimetes ning tagab valmisoleku õpingute jätkamiseks järgneval haridustasemel ja elukestvaks õppeks. Põhikooli lõpetanud noorukil on arusaam oma tulevastest rollidest perekonnas, tööelus, ühiskonnas ja riigis.

(6) Teadmiste, väärtushinnangute ja praktiliste oskuste omandamine ja arendamine toimub kogu kooli õppe- ja kasvatusprotsessi, kodu ja kooli koostöö ning õpilase vahetu elukeskkonna ühistoime tulemusena.

(7) Eesti kool seisab eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimise ja arengu eest, seepärast pööratakse põhikooli õpetuses ning kasvatuses erilist tähelepanu eesti keele õppele.

§ 4. Pädevused

(1) Riikliku õppekava tähenduses on pädevus teadmiste, oskuste ja hoiakute kogum, mis tagab suutlikkuse teatud tegevusalal või –valdkonnas loovalt, ettevõtlikult ja paindlikult toimida.

(2) Riiklikus õppekavas eristatakse üldpädevusi, valdkonnapädevusi ja kooliastmetes taotletavaid pädevusi. Pädevuste kujundamist kirjeldatakse kooli õppekavas.

(3) Üldpädevused on ainevaldkondade ja õppeainete ülesed pädevused, mis on olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel. Üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete kaudu ning tunni- ja koolivälises tegevuses. Üldpädevuste kujunemist jälgivad ja suunavad õpetajad omavahelises koostöös ning kooli ja kodu koostöös.

(4) Õpilastes kujundatavad üldpädevused on:

1) kultuuri-ja väärtuspädevus – suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega; väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt; hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; teadvustada oma väärtushinnanguid;

2) sotsiaalne ja kodanikupädevus – suutlikkus ennast teostada; toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut; teada ja järgida ühiskondlikke väärtusi ja norme; austada erinevate keskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, religioonide ja rahvuste omapära; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel;

3) enesemääratluspädevus – suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult ja järgida tervislikke eluviise; lahendada suhtlemisprobleeme;

4) õpipädevus – suutlikkus organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet; planeerida õppimist ja seda plaani järgida; kasutada õpitud erinevates olukordades ja probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varemõpitudga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasise õppimise vajadusi;

5) suhtluspädevus – suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada nii emakeeles kui ka võõrkeeltes, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust; ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi;

6) matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus – suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid, meetodeid koolis ja igapäevaelus; suutlikkus kirjeldada

ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil ning teha tõenduspõhiseid otsuseid; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia olulisust ja piiranguid; kasutada uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt;

7) ettevõtlikkuspädevus – suutlikkus ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmärged, koostada plaane, neid tutvustada ja ellu viia; korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele; võtta arukaid riske;

8) digipädevus – suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvas ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

(5) Lähedase eesmärgiseade ja õppesisuga õppeained moodustavad ainevaldkonna. Ainevaldkonna õppeainete õpetamise peamine eesmärk on vastava valdkonnapädevuse kujunemine, mida toetavad õppeainete eesmärgid ja õpitulemused. Valdkonnapädevuse kujunemist toetavad lõiming teiste ainevaldkondade õppeainetega ning tunni- ja kooliväline tegevus. Valdkonnapädevuste kirjeldused on esitatud ainevaldkondade kavades.

(6) Kooliastmetes taotletavad pädevused kirjeldavad kokkuvõtvalt õpilase arengut eakohaste üldpädevuste ja valdkonnapädevuste ning õpitulemuste omandamise kaudu.

(7) Ainekavades esitatakse osaoskuste või õppeteemade kaupa taotletavad õpitulemused, mis toetavad kooliastmete õppe- ja kasvatuseesmärkide saavutamist ja valdkonnapädevuste kujunemist. Väärtushoiakute saavutatuse kohta antakse õpilasele kirjeldavat tagasisidet kooli määratud viisil.

§ 5. Õppimise käsitlus

(1) Kooli õppekavas käsitatakse õppimist väljundipõhiselt, rõhutades muutusi õpilase või õpilaste rühma käitumisvõimes. Konkreetsemalt tähendab see selliste teadmiste, oskuste, vilumuste, väärtushoiakute ja –hinnangute omandamist, mis on vajalikud igapäevaelus toimetulekuks.

Õppimise psühholoogiliseks aluseks on kogemus, mille õpilane omandab vastastikusel toimes füüsilise, vaimse ja sotsiaalse keskkonnaga. Kogemusi omandades muutub õpilase käitumine eesmärgipärasemaks. Õpikeskkond kindlustatakse koolis õppekava alusel toimuva süstemaatilise ja sihipärase õppe- ja kasvatustegevusega ning õpikeskkonnaks on ka kodu ja laiemas elukeskkonnas toimivad mõjutused. Õpilane on õppeprotsessis aktiivne osaleja, kes võtab võimetekohaselt osa oma õppimise eesmärgistamisest, õpib iseseisvalt ja koos kaaslastega, õpib oma kaaslasi ja ennast hindama ning oma õppimist analüüsima ja juhtima. Uute teadmiste omandamisel tugineb õpilane

varasematele ning konstrueerib uue teabe põhjal enda teadmised. Omandatud teadmisi rakendatakse uutes olukordades, probleemide lahendamisel, valikute tegemisel, väidete õigsuse üle arutledes, oma seisukohti argumenteerides ning edasiste õpingute käigus. Õppimine on elukestev protsess, milleks vajalikud oskused ja tööharjumused kujunevad põhihariduse omandamise käigus.

(2) Kooli õppekavas mõistetakse õpetamist kui õpikeskkonna ja õppetegevuse organiseerimist viisil, mis seab õpilase tema arengule vastavate, kuid pingutust nõudvate ülesannete ette, mille kaudu tal on võimalik omandada kavandatud õpitulemused.

(3) Kooli õppekavas mõistetakse kasvatust kui õpilase suhete kujundamist teda ümbritseva maailmaga. Edukas väärtuskasvatus eeldab kogu koolipere, õpilase ja perekonna vastastikust usaldust ning koostööd. Hoiakute kujundamise võtmeisik on õpetaja, kelle ülesanne on pakkuda isiklikku eeskujut, toetada õpilaste loomupärast soovi enda identiteedis selgusele jõuda ning pakkuda sobiva arengukeskkonna kaudu tuge erinevates rühmades ja kogukondades ning kogu ühiskonnas aktsepteeritavate käitumisharjumuste väljaarenemiseks.

(4) Õpet kavandades ja ellu viies:

- 1) arvestatakse õpilase taju- ja mõtlemisprotsesside eripära, võimeid, keelelist, kultuurilist ja perekondlikku tausta, vanust, sugu, tervises seisundit, huvi ja kogemusi;
- 2) arvestatakse, et õpilase õppekoormus oleks ea- ja jõukohane, võimaldades talle aega puhkuseks ja huvitegevuseks;
- 3) võimaldatakse õpilastele mitmekesiseid kogemusi erinevatest kultuurivaldkondadest;
- 4) kasutatakse teadmisi ja oskusi reaalses olukorras; tehakse uurimistöid ning seostatakse erinevates valdkondades õpitavat igapäevase eluga;
- 5) luuakse võimalusi õppimiseks ja toime tulemiseks erinevates sotsiaalsetes suhetes (õpilane-õpetaja, õpilane-õpilane);
- 6) kasutatakse nüüdisaegset ja mitmekesist õppemetoodikat, -viise ja -vahendeid (sealhulgas suulisi ja kirjalikke tekste, audio- ja visuaalseid õppevahendeid, aktiivõppemeetodeid, õppekäike, õues- ja muuseumiõpet jms);
- 7) kasutatakse asjakohaseid hindamisvahendeid, -viise ja -meetodeid;
- 8) kasutatakse diferentseeritud õpiülesandeid, mille sisu ja raskusaste võimaldavad õpilastel sobiva pingutustasemega õppida, arvestades sealjuures igäühe individuaalsust.

§ 6. Õpikeskkond

(1) Õpikeskkonnana mõistetakse õpilasi ümbritseva vaimse, sotsiaalse ja füüsilise keskkonna kooslust, milles õpilased arenevad ja õpivad. Õpikeskkond toetab õpilase arenemist iseseisvaks ja aktiivseks õppijaks, kannab õppekava alusväärtusi ja oma kooli vaimsust ning säilitab ja arendab

edasi paikkonna ja koolipere traditsioone.

(2) Põhikool korraldab õppe, mis kaitseb ning edendab õpilaste vaimset ja füüsilist tervist.

Õppekoormus vastab õpilase jõuvarudele.

(3) Sotsiaalse ja vaimse keskkonna kujundamisel:

1) osaleb kogu koolipere;

2) luuakse vastastikusel lugupidamisel ja üksteise seisukohtade arvestamisel põhinevad ning kokkuleppeid austavad suhted õpilaste, vanemate, õpetajate, kooli juhtkonna ning teiste õpetuse ja kasvatusega seotud osaliste vahel;

3) koheldakse kõiki õpilasi eelarvamusteta, õiglaselt ja võrdõiguslikult, austades nende eneseväärikust ning isikupära;

4) jagatakse asjakohaselt ja selgelt otsustusõigus ja vastutus;

5) märgatakse ja tunnustatakse kõigi õpilaste pingutusi ja õpiedu; hoidutakse õpilaste sildistamisest ja nende eneseusu vähendamisest;

6) välditakse õpilastevahelist vägivalda ja kiusamist;

7) ollakse avatud vabale arvamusevahetusele, sealhulgas kriitikale;

8) luuakse õpilastele võimalusi näidata initsiatiivi, osaleda otsustamises ning tegutseda nii üksi kui ka koos kaaslastega;

9) luuakse õhkkond, mida iseloomustab abivalmidus ning üksteise toetamine õpi- ja eluraskuste puhul;

10) luuakse õhkkond, mis rajaneb inimeste usalduslikel suhetel, sõbralikkusel ja heatahtlikkusel;

11) korraldatakse koolielu inimõigusi ja demokraatiat austava ühiskonna mudelina, mida iseloomustavad kooliperes jagatud ja püsivad alusväärtused ning heade ideede ja positiivsete uuenduste toetamine;

12) korraldatakse koolielu lähtudes rahvusliku, rassilise ja soolise võrdõiguslikkuse põhimõtetest.

(4) Füüsilist keskkonda kujundades jälgib põhikool, et:

1) kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus ning kujundus on õppe seisukohast otstarbekas;

2) õppes on võimalused kasutada internetiühendusega arvutit ja esitlustehnikat ning õpilastel on võimalus kasutada kooliraamatukogu;

3) kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus on turvaline ning vastab tervisekaitse- ja ohutusnõuetele;

4) ruumid, sisseseade ja õppevara on esteetilise väljanägemisega;

5) kasutatakse eakohast ning individuaalsele eripärale kohandatavat õppevara, sealhulgas nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õppematerjale ja –vahendeid;

6) on olemas kehalise tegevuse ning tervislike eluviiside edendamise võimalused nii koolitundides

kui ka tunniväliselt.

(5) Õpet võib korraldada ka väljaspool kooli ruume (sealhulgas kooliõues, looduses, muuseumides, arhiivides, keskkonnahariduskeskustes, ettevõtetes ja asutustes) ning virtuaalses õpikeskkonnas.

§ 7. I kooliastmes taotletavad pädevused

Esimese kooliastme lõpus õpilane:

- 1) peab lugu oma perekonnast, klassist ja koolist; on viisakas, täidab lubadusi; teab, et kedagi ei tohi naeruvääristada, kiusata ega narrida; oskab kaaslast kuulata, teda tunnustada;
- 2) tahab õppida, tunneb rõõmu teadasaamisest ja oskamisest, oskab õppida üksi ning koos teistega, paaris ja rühmas, oskab jaotada aega õppimise, harrastustegevuse, koduste kohustuste ning puhkamise vahel;
- 3) teab oma rahvuslikku kuuluvust ning suhtub oma rahvusesse lugupidavalt;
- 4) oskab end häälestada ülesandega toimetulemisele ning oma tegevusi ülesannet täites mõtestada; oskab koostada päevakava ja seda järgida;
- 5) suudab tekstidest leida ja mõista seal sisalduvat teavet (sealhulgas andmeid, termineid, tegelasi, tegevusi, sündmusi ning nende aega ja kohta) ning seda suuliselt ja kirjalikult esitada;
- 6) mõistab ja kasutab õpitavas võõrkeeles igapäevaseid äraõpitatud väljendeid ja lihtsamaid fraase;
- 7) arvutab ning oskab kasutada mõõtmiseks sobivaid abivahendeid ja mõõtühikuid erinevates eluvaldkondades eakohaseid ülesandeid lahendades;
- 8) käitub loodust hoidvalt;
- 9) oskab sihipäraselt vaadelda, erinevusi ja sarnasusi märgata ning kirjeldada; oskab esemeid ja nähtusi võrrelda, ühe-kahe tunnuse alusel rühmitada ning lihtsat plaani, tabelit, diagrammi ja kaarti lugeda;
- 10) oskab kasutada lihtsamaid arvutiprogramme ning kodus ja koolis kasutatavaid tehnilisi seadmeid;
- 11) austab oma kodupaika, kodumaad ja Eesti riiki, tunneb selle sümboleid ning täidab nendega seostuvaid käitumisreegleid;
- 12) oskab ilu märgata ja hinnata; hindab loovust ning tunneb rõõmu liikumisest, loovast eneseväljendusest ja tegevusest;
- 13) hoiab puhtust ja korda, hoolitseb oma välimuse ja tervise eest ning tahab olla terve;
- 14) oskab ohtlikke olukordi vältida ja ohuolukorras abi kutsuda, oskab ohutult liigelda;
- 15) teab, kelle poole erinevate probleemidega pöörduda ning on valmis seda tegema.

§ 8. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused I kooliastmes

(1) Esimeses klassis on õpetuse ja kasvatuse põhitaotluseks õpilaste kohanemine koolieluga, turvatunde ja eduelamuste kogemine ning valmisoleku kujunemine edasiseks edukaks õppetööks.

Õpilaste koolivalmidus ja võimed on erinevad, seetõttu diferentseeritakse õppeülesandeid ja nende täitmiseks kuluvat aega. Esimeses kooliastmes keskendutakse:

- 1) kõlbeliste tõekspidamiste ning heade käitumistavade tundmaõppimisele ja järgimisele;
- 2) positiivse suhtumise kujunemisele koolis käimisesse ja õppimisesse;
- 3) õpiharjumuse ja –oskuste kujundamisele ning püsivuse, iseseisvuse ja eesmärgistatud töö oskuste ning valikute tegemise oskuste arendamisele;
- 4) eneseväljendusoskuse ja –julguse kujunemisele;
- 5) põhiliste suhtlemis- ja koostööoskuste omandamisele, sealhulgas üksteist toetavate ja väärtustavate suhete kujunemisele õpilaste vahel;
- 6) õpiraskuste äratundmisele ning tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.

(2) Õpetaja olulisim ülesanne on toetada iga õpilase eneseusku ja õpimotivatsiooni.

(3) Õppetöö korraldamise alus võib esimeses kooliastmes olla üldõpetuslik tööviis. Sõltuvalt õpilaste ettevalmistusest võib kasutada ka aineõpetuslikku tööviisi või üld- ja aineõppe kombineeritud varianti.

§ 9. II kooliastme pädevused

Teise kooliastme lõpus õpilane:

- 1) hindab harmoonilisi inimsuhteid, mõistab oma rolli pereliikmena, sõbrana, kaaslasena ja õpilasena; peab kinni kokkulepetest, on usaldusväärne ning vastutab oma tegude eest;
- 2) oskab keskenduda õppeülesannete täitmisele, oskab suunamise abil kasutada eakohaseid õpivõtteid (sealhulgas paaris- ja rühmatöövõtteid) olenevalt õppeülesande iseärasustest;
- 3) väärtustab oma rahvust ja kultuuri teiste rahvuste ning kultuuride seas, suhtub inimestesse eelarvamusteta, tunnustab inimeste, vaadete ja olukordade erinevusi ning mõistab kompromisside vajalikkust;
- 4) oskab oma tegevust kavandada ja hinnata ning tulemuse saavutamiseks vajalikke tegevusi valida ja rakendada, oma eksimusi näha ja tunnistada ning oma tegevust korrigeerida;
- 5) oskab oma arvamust väljendada, põhjendada ja kaitsta, teab oma tugevaid ja nõrku külgi ning püüab selgusele jõuda oma huvides;
- 6) oskab mõtestatult kuulata ja lugeda eakohaseid tekste, luua eakohasel tasemel keeleliselt korrektseid ning suhtlussituatsioonile vastavaid suulisi ja kirjalikke tekste ning mõista suulist kõnet;
- 7) tuleb vähemalt ühes võõrkeeles toime igapäevastes suhtlusolukordades, mis nõuavad otsesest ja lihtsat infovahetust tuttavatel rutiinsetel teemadel;
- 8) on kindlalt omandanud arvutus- ja mõõtmisoskuse ning tunneb ja oskab juhendamise abil kasutada loogikareegleid ülesannete lahendamisel erinevates eluvaldkondades;
- 9) väärtustab säästvat eluviisi, oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi ja hankida loodusteaduslikku teavet, oskab looduses käituda, huvitub loodusest ja looduse uurimisest;

- 10) oskab kasutada arvutit ja interneti suhtlusvahendina ning oskab arvutiga vormistada tekste;
- 11) oskab leida vastuseid oma küsimustele, hankida erinevatest allikatest vajalikku teavet, seda tõlgendada, kasutada ja edastada; oskab teha vahet faktil ja arvamusel;
- 12) tunnetab end oma riigi kodanikuna ning järgib ühiselu norme;
- 13) väärtustab kunstiloomingut ning suudab end kunstivahendite abil väljendada;
- 14) väärtustab tervislikke eluviise, on teadlik tervist kahjustavatest teguritest ja sõltuvusainete ohtlikkusest;
- 15) on leidnud endale sobiva harrastuse ning omab üldist ettekujutust töömaailmast.

§ 10. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused II kooliastmes

(1) Teises kooliastmes on õpetuse ja kasvatuse põhitaotluseks vastutustundlike ja iseseisvate õpilaste kujunemine. Õppetöös on oluline äratada ja säilitada õpilaste huvi õppekavaga hõlmatud teadmisi- ja tegevusvaldkondade vastu. Teises kooliastmes keskendutakse:

- 1) õpimotivatsiooni hoidmisele ja tõstmisele, seostades õpitud praktikaga ning võimaldades õpilastel teha valikuid, langetada otsuseid ja oma otsuste eest vastutada;
- 2) huvitegevusvõimaluste pakkumisele;
- 3) õpilaste erivõimete ja huvide äratundmisele ning arendamisele;
- 4) õpiraskustega õpilastele tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.

(2) Õpetuses rakendatakse mitmekesiseid tööviise ja ülesandeid, mis võimaldavad murdeikka jõudvatel õpilastel teha iseseisvaid valikuid ja seostada õpitud praktilise eluga ning aitavad toime tulla õpilaste individuaalselt erineva arenguga, nende muutuvate suhete ja tegutsemisega uutes rollides.

§ 11. III kooliastme pädevused

Kolmanda kooliastme lõpus õpilane:

- 1) tunneb üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires;
- 2) tunneb ja austab oma keelt ja kultuuri ning aitab kaasa eesti keele ja kultuuri säilimisele ja arengule. Omab ettekujutust ja teadmisi maailma eri rahvaste kultuuridest, suhtub teistest rahvustest inimestesse eelarvamustevabalt ja lugupidavalt;
- 3) on teadmishimuline, oskab õppida ja leida edasiõppimisvõimalusi, kasutades vajaduse korral asjakohast nõu;
- 4) on ettevõtlik, usub iseendasse, kujundab oma ideaale, seab endale eesmärged ja tegutseb nende nimel, juhib ja korrigeerib oma käitumist ning võtab endale vastutuse oma tegude eest;
- 5) suudab end olukorda ja suhtluspartnereid arvestades kõnes ja kirjas selgelt ja asjakohaselt väljendada, mõista ja tõlgendada erinevaid tekste, tunneb ja järgib õigekirjareegleid;

- 6) valdab vähemalt üht võõrkeelt tasemel, mis võimaldab igapäevastes olukordades suhelda kirjalikult ja suuliselt ning lugeda ja mõista eakohaseid võõrkeelseid tekste;
- 7) suudab lahendada igapäevaelu erinevates valdkondades tekkivaid küsimusi, mis nõuavad matemaatiliste mõttemetodite (loogika ja ruumilise mõtlemise) ning esitusviiside (valemite, mudelite, skeemide, graafikute) kasutamist;
- 8) mõistab inimese ja keskkonna seoseid, suhtub vastutustundlikult elukeskkonda ning elab ja tegutseb loodust ja keskkonda säästes;
- 9) oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi, nende üle arutleda, esitada teaduslikke seisukohti ja teha tõendusmaterjali põhjal järeldusi;
- 10) suudab tehnikamaailmas toime tulla ning tehnikat eesmärgipäraselt ja võimalikult riskita kasutada;
- 11) on aktiivne ja vastutustundlik kodanik, kes on huvitatud oma kooli, kodukoha ja riigi demokraatlikust arengust;
- 12) suudab väljendada ennast loominguliselt, peab lugu kunstist ja kultuuripärandist;
- 13) väärtustab ja järgib tervislikku eluviisi ning on füüsiliselt aktiivne;
- 14) mõtleb süsteemselt, loovalt ja kriitiliselt, on avatud enesearendamisele.

§ 12. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused III kooliastmes

Kolmandas kooliastmes on õppe ja kasvatuse põhitaotlus aidata õpilastel kujuneda vastutustundlikeks ühiskonnaliikmeteks, kes igapäevaelus iseseisvalt toime tulevad ning suudavad oma huvidele ja võimetele vastavat õpiteed valida. Kolmandas kooliastmes keskendutakse:

- 1) õpimotivatsiooni hoidmisele;
- 2) õppesisu ja omandatavate oskuste seostamisele igapäevaeluga ning nende rakendatavuse tutvustamisele tulevases tööelus ja jätkuõpingutes;
- 3) erinevate õpistrateegiate teadvustatud kasutamisele ning enesekontrollimise oskuse arendamisele;
- 4) pikemaajaliste õppeülesannete (sealhulgas uurimuslike õppeülesannete) planeerimisele, eesmärkide püstitamisele ja oma tulemuste hindamisele;
- 5) õpilaste erivõimete ja huvide arendamisele;
- 6) õpilaste toetamisele nende edasiste õpingute ja kutsevalikute tegemisel.

2. jagu

Tunnijaotusplaan õppeaineti ja aastati, valikkursuste loendid ja valimise põhimõtted ning erinevate õppekeelte kasutamine õppeaineti

§ 13. Kohustuslikud ja valikõppeained

- (1) Kooli õppekavas on esitatud järgmised kohustuslike õppeainete ainekavad:
 - 1) keel ja kirjandus: eesti keel, kirjandus

- 2) võõrkeeled: A-võõrkeel, B-võõrkeel
- 3) matemaatika: matemaatika
- 4) loodusained: loodusõpetus, bioloogia, geograafia, füüsika, keemia
- 5) sotsiaallained: inimeseõpetus, ajalugu, ühiskonnaõpetus
- 6) kunstiained: muusika, kunst
- 7) tehnoloogia: tööõpetus, käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus
- 8) kehaline kasvatus: kehaline kasvatus

(2) A-võõrkeelena õpitakse inglise keelt. B-võõrkeelena õpitakse vene või saksa keelt.

(3) Kooli õppekavas on esitatud järgmised valikõppeainete ainekavad:

- 1) rütmika ainekava
- 2) informaatika ainekava
- 3) majandusõppe ainekava
- 4) karjääriõpetuse
- 5) rahvamuusika ainekava

§ 14. Tunnijaotusplaani õppeainete ja aastati

(1) Põhikool tagab õpilasele õppe kohustuslikes õppeainetes ja valikainetes alljärgnevas tunnijaotusplaanis vastavalt klassidele esitatud nädala õppetundide mahu:

J. V. Veski nim Maarja Põhikooli tunnijaotusplaani 2016/2017

	I kooliaste					II kooliaste					III kooliaste				
	Kohustuslikud tunnid	Lisatunnid	1. klass	2. klass	3. klass	Kohustuslikud tunnid	Lisatunnid	4. klass	5. klass	6. klass	Kohustuslikud tunnid	Lisatunnid	7. klass	8. klass	9. klass
Eesti keel	19	2	7	7	7	15		5	3	3	6	1	2	2	2
Kirjandus									2	2	6		2	2	2
Inglise keel	3	1		1	3	9	2	4	4	3	9		3	3	3
Saksa keel						3	2		2	3	9		3	3	3
Vene keel															3
Matemaatika	10	2	4	4	4	13		4	4	5	13	1	5	4	5
Loodusõpetus	1		1			7		2	2	3	2		2		
Inimeseõpetus						2			1	1	2		1	1	
Loodus- ja inimeseõpetus	4			2	2										
Geograafia											5		1	2	2
Bioloogia											5		1	2	2
Ajalugu						3			1	2	6		2	2	2
Ühiskonnaõpetus						1				1	2				2
Keemia											4			2	2
Füüsika											4			2	2
Muusika	6		2	2	2	4		2	1	1	3		1	1	1
Kunst ja tööõpetus	9		3	3	3										
Kunst						3		1	1	1	3		1	1	1
Tööõpetus						5	1	2	2	2	5		2	2	1
Kehaline kasvatus	8		2	3	3	8		3	3	2	6		2	2	2
Valikained															
Arvutiõpetus					R		3	1	1	1			1	R	
Majandusõpetus		1	R	R	1		1	1				1			
Rütmika		1	1												
Töö tekstiga (kõneravi)		3	1	1	1							1			1
Kokku	60	10	21	23	26	73	9	25	27	29	90	4	29	31	33

LOK tunnijaotusplaan (kohustuslik koormus)

Klassid	Õppetundide arv nädalas									MEIE	II klass	III klass
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	Aine	Tunde	Tunde
Emakeel	7	9	9	8	8	7	6	6	6	Eesti keel	9	9
A-võõrkeel (inglise keel)					2	2	2	2	2			
Matemaatika	5	5	5	5	5	5	5	5	5	Matemaatika	5	5
Füüsika ja keemia elementaarkursus									2			
Ajalugu, kodanikuõpetus						1	2	2	2			
Geograafia						2	2	2	1			
Kodulugu, Loodusõpetus	1	1	2	2	2	2	2	2	2	Loodusõpetus	1	2
Muusika	1	1	1	1	1	1	1	1		Muusika	1	2
Kunst	1	1	1	1	1	1				Kunst	1	1
Tööõpetus/käsitöö	2	2	3	4	6	6	8	9	10	Tööõpetus	2	2
Kehaline kasvatus ja rütmika	2	3	3	3	2	2	1	1	2	Kehaline kasvatus	3	3
Elu- ja olustikuõpe	1	1	1	1	1	1	1	2	2	Olustikuõpe	1	1
Kohustuslik koormus	20	23	25	25	28	30	30	32	34	Kohustuslik koormus	23	25
Tööpraktika (päevades)						5	10	10	15			

3. jagu

Läbivad teemad ja nende käsitlemise põhimõtted, lõimingu põhimõtted, seejuures III kooliastme läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö korraldamise põhimõtted ja temaatilised rõhuasetused

§ 15 Läbivad teemad ja nende käsitlemise põhimõtted

(1) Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on aineüleised ja ühiskonnas tähtsustatud ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.

(2) Läbivate teemade õpe realiseerub eelkõige:

- 1) **õpikeskkonna korralduses** – kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õpikeskkonna kujundamisel arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmärgi;
- 2) **aineõppes** – läbivatest teemadest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlused, näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineteüleseid, klassidevahelisi ja ülekoolilisi projekte. Õppeainete roll läbiva teema õppes on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev, olenevalt sellest, kui tihe on ainevaldkonna seos läbiva teemaga;
- 3) **valikainete valikul** – valikained toetavad läbivate teemade taotlusi;
- 4) läbivatest teemadest lähtuvas või õppeaineid lõimivas **loovtöös** – õpilased võivad läbivast teemast lähtuda selle loovtöö valikul, mida tehakse kas iseseisvalt või rühmatööna;
- 5) korraldades võimaluse korral **koostöös** kooli pidaja, paikkonna asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega **klassivälist õppetegevust ja huviringide tegevust** ning osaledes maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes **projektides**.

(3) Õpetuses ja kasvatuses käsitletavat läbivad teemad on:

- 1) **elukestev õpe ja karjääri planeerimine** – taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvast õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema mõistlikke kutsevalikuid;
- 2) **keskkond ja jätkusuutlik areng** – taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele;
- 3) **kodanikualgatus ja ettevõtlikkus** – taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatus tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele;
- 4) **kultuuriline identiteet** – taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes

mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumislaadi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis;

5) **teabekeskond** – taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaks võetud kommunikatsioonieetika järgi;

6) **tehnoloogia ja innovatsioon** – taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas;

7) **tervis ja ohutus** – taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele;

8) **väärtused ja kõlblus** – taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

§ 16 Lõimingu põhimõtted, seejuures III kooliastme läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö korraldamise põhimõtted ja teemaatilised rõhuasetused

(1) Õppetegevus ja selle tulemused kujundatakse tervikuks lõimingu kaudu. Lõiming toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist. Lõimingu saavutamist kavandab põhikool kooli õppekava arenduse ning õpetaja õppe- ja kasvatustegevuse planeerimise käigus.

(2) Õppe lõimimine saavutatakse erinevate ainevaldkondade õppeainete ühisosa järgimisel, õppeainete, koolisiseste projektide ja läbivate teemade ühiste teemaatiliste rõhuasetuste, õppeülesannete ning -viiside abil. Lõimingu saavutamiseks korraldatakse koolis õpet ja kujundatakse õpikeskkonda ning õpetajate koostööd viisil, mis võimaldab aineülest käsitlust: täpsustades pädevusi, seades õppe-eesmärke ning määrates erinevate õppeainete ühiseid probleeme ja mõistestikku.

(3) III kooliastmes korraldab põhikool õpilastele läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö, milleks on uurimus, projekt, kunstitöö vm. Loovtöö teematika valib kool, täpsema teemavaliku teevad õpilased. Loovtööd võib teha nii individuaalselt kui ka kollektiivselt. Loovtöö teema märgitakse lõputunnistusele.

4. jagu

Õppe ja kasvatuse korraldus ja ajakasutus

§ 17. Õppe ja kasvatuse korraldus

(1) Õppe ja kasvatuse korralduses lähtutakse riiklikus õppekavas esitatud nõuetest ja ülesannetest.

(2) Õpe võib olla korraldatud mitmel viisil: kõiki õppeaineid õpitakse kogu õppeaasta vältel või erinevate õppeainete õpetamine toimub teatud ajal õppeaastas; kasutatakse üldõpetuslikku õpet, mille puhul keskendutakse teatud teemadele, eristamata tavapäraseid ainetunde.

§ 18. Õppe ja kasvatuse ajakasutus

(1) Õppe ja kasvatuse ajakasutus (sealhulgas projekt-, õues- ja muuseumiõppeks ning ekskursioonideks ja õppekäikudeks vajalik aeg) määratakse, arvestades «Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses» sätestatud nõudeid õppeaasta pikkusele, õpilase suurima nädalakoormuse piiranguid ning lõigetes kooli õppekavas toodud tunnijaotusplaani.

(2) Õpilase vanema ja direktori või direktori volitatud pedagoogi kokkuleppel võib põhikool arvestada kooli õppekava välist õppimist koolis läbitava õppe osana tingimusel, et see võimaldab õpilasel saavutada kooli või individuaalse õppekavaga määratud õpitulemusi.

5. jagu

Hindamise korraldus

§ 19. Hindamine

(1) Hindamise alused

1) Teadmiste ja oskuste hindamisel lähtub J. V. Veski nim Maarja Põhikool (edaspidi Maarja Põhikool) riiklike õppekavade alusel koostatud Maarja Põhikooli õppekavaga nõutavatest teadmistest ja oskustest.

2) Käitumise ja hoolsuse hindamisel lähtub Maarja Põhikool õppekava ning kooli kodukorra nõuetest.

3) Teadmiste ja oskuste ning käitumise ja hoolsuse hindamise põhimõtted, tingimused ja kord (edaspidi hindamise korraldus) sätestatakse Maarja Põhikooli õppekavas, arvestades põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses, käesolevas juhendis ning teistes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse alusel antud õigusaktides sätestatut.

4) Kui õpilasele on vastavalt PGS § 46, § 47, §48, § 49 «Individuaalse õppekava järgi õppimise

kord» koostatud individuaalne õppekava, arvestab Maarja Põhikool hindamisel individuaalse õppekava nõudeid, kasutades kooli hindamisjuhendis sätestatud hindamisskaalat.

(2) Hindamise eesmärk

- 1) anda tagasisidet õpilase õpiedukusest ja toetada õpilase arengut;
- 2) suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, toetada edasise haridustee valikut;
- 3) innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;
- 4) suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel.

(3) Hindamine on süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine. Hindamine on aluseks õppe edasisele kavandamisele. Hindamine on õpetamise ja õppimise lahutamatu osa.

(4) Hindamisest teavitamine

- 1) Maarja Põhikool teavitab õpilast ja tema seaduslikku esindajat hindamise korraldusest koolis ning õpilasele pandud hinnetest ja antud hinnangutest.
- 2) Maarja Põhikooli õpilasel on õigus saada klassi- või aineõpetajalt teavet oma hinnete kohta.

§ 20. Kujundav hindamine

(1) Kujundava hindamisena mõistetakse õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämistele kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasisel õppimisel ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed. Kujundav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside kirjeldab võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut.

(2) Õppetunni või muu õppetegevuse vältel saab õpilane õpetajalt, kaaslastelt või enesehinnangu abil enamasti suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste (sealhulgas üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatusesmärkide ja läbivate teemade) kui ka käitumise, hoiakute ning väärtushinnangute kohta.

(3) Õpilane kaasatakse hindamisse, et arendada tema oskust eesmärke seada, oma õppimist ja

käitumist eesmärkide alusel hinnata ning tõsta õpimotivatsiooni.

(4) Koolipere annab õpilasele igapäevaste tegevuste vältel tagasisidet, et toetada õpilase käitumise, hoiakute ja väärtushinnangute kujunemist. Põhikool reageerib juhtumitele, mis on vastuolus üldtunnustatud väärtuste ning heade tavadega.

(5) Arenguestlusel analüüsitakse õpilase arengut ja toimetulekut tulenevalt õpilase individuaalsest eripärast ja õpilase, lapsevanema või kooli poolt oluliseks peetavast (näiteks käitumine ja emotsionaalne seisund, hoiakud ja väärtushinnangud, motivatsioon, huvid, teadmised ja oskused). Arenguestlus võimaldab anda tagasisidet õppekava üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatusesmärkide, läbivate teemade eesmärkide, ainevaldkondlike eesmärkide ja ainealaste õpitulemuste kohta. Arenguestlusel seatakse uued eesmärgid õppimisele ja õpetamisele. Arenguestluse oluline osa on õpilase enesehindamine.

(6) Kujundava hindamise ühe vahendina võib kasutada õpimappi. Õpimapp õppimise päevikuna sisaldab nii õppetöid kui ka tööde analüüsi ja tagasisidet. Õpimappe võib koostada aine- ja valdkonnapõhiselt, läbivate teemade või üldpädevuste kohta.

§ 21. Teadmiste ja oskuste hindamine kui kokkuvõtivate hinnete alus

Õpilase teavitamine hindamise alustest

(1) Õpilase teadmisi ja oskusi hindab vastava õppeaine õpetaja õpilase suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust õppekavas esitatud nõuetele.

(2) Õppetrimestri algul teeb aineõpetaja õpilastele suuliselt ja e-kooli vahendusel teatavaks õppeaine nõutavad teadmised ja oskused, nende hindamise aja ja vormi.

(3) Õppetrimestri õpitulemuste omandamist kontrollivate kirjalike tööde (kontrolltööde) aeg kavandatakse kooskõlastatult teiste õppeainete õpetajatega. Kontrolltööde toimumise ajad fikseeritakse e-koolis kontrolltööde plaanis.

Kooliseste tasemetööde ja üleminekuksamite kord

(1) 1.-2. klassis on koolisiseseks tasemetöök funktsionaalse lugemisoskuse kontroll.

(2) 3. ja 6. klassi õpilased sooritavad riiklikud tasemetööd.

(3) 4., 5., 7. klassid sooritavad tasemetöö eesti keeles, matemaatikas, võõrkeeles, loodusõpetuses või ajaloo. Tasemetöö ainekust teavitatakse õpilasi 2. trimestri lõpus.

(4) 8. klassi õpilane valib 1. trimestri jooksul üleminekueksamijärgmiste õppeainete hulgast: eesti keel ja kirjandus, võõrkeel, matemaatika, ajalugu, keemia, füüsika, bioloogia ja geograafia. Õpilase soovi kinnitab õppenõukogu 2. trimestri lõpus. Üleminekueksam on kirjalik test, mille koostab aineõpetaja. Töö toimumise aeg teatatakse õpilastele kolmanda trimestri algul. Töö kestvus on kuni 100 minutit, hindamine toimub vastavalt kooli hindamisjuhendile. Üleminekueksamini hinne kantakse e-kooli vastava aine päevikusse ja seda arvestatakse aastahinde väljapanemisel. Üleminekueksamini eel on õpilastel eksamiks valmistumiseks tunnivaba päeva, mida vajadusel kasutatakse konsultatsiooniks.

Loovtööde kord

(1) 7. klassi 3. trimestri alguses valib õpilane endale sobiva loovtöö teema.

(2) 8. klassi lõpul on kohustuslik loovtööde kaitsmine.

(3) Ebaõnnestunud kaitsmise korral toimub 2 nädala jooksul korduskaitsmine.

(4) Kui õpilane ei soorita 8. klassis loovtööd:

1) viiakse ta üle 9. klassi;

2) loovtöökaitsmisel 9. klassis loetakse lõpetatuks ka 8. klass;

3) loovtöö mittekaitsmisel jääb õpilasel põhikool lõpetamata;

(5) Loovtöö hinne kantakse e-kooli. Põhikooli lõputunnistusele kantakse loovtöö teema.

(6) Loovtööde juhend, hindamise ja kaitsmise kord on kättesaadav kooli kodulehel (jvmaarja.edu.ee).

Õpilaste hindamise kord

(1) 1. klassi õpilasi hinnatakse sõnaliste hinnangutega:

(2) 2.-9. klassi õpilasi hinnatakse viiepallisüsteemis.

1) Hindega «5» («väga hea») hinnatakse suulist vastust (esitust), kirjalikku või praktilist tööd, praktilist tegevust või selle tulemust (edaspidi õpitulemus), kui see on täiel määral õppekava nõuetele vastav. Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindega «5», kui õpilane on saanud 90–100% maksimaalselt võimalikust punktide arvust.

2) Hindega «4» («hea») hinnatakse õpitulemust, kui see on üldiselt õppekava nõuetele vastav, kuid pole täielik või esineb väiksemaid eksimusi. Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindega «4», kui õpilane on saanud 75-89% maksimaalselt võimalikust punktide arvust.

3) Hindega «3» («rahuldav») hinnatakse õpitulemust, kui see on üldiselt õppekava nõuetele vastav,

kuid esineb puudusi ja vigu. Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindegaga «3», kui õpilane on saanud 50–74% maksimaalselt võimalikust punktide arvust.

4) Hindegaga «2» («puudulik») hinnatakse õpitulemust, kui see on osaliselt õppekava nõuetele vastav, esineb olulisi puudusi ja vigu. Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindegaga «2», kui õpilane on saanud 25–49% maksimaalselt võimalikust punktide arvust.

5) Hindegaga «1» («nõrk») hinnatakse õpitulemust, kui see ei vasta õppekava nõuetele. Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindegaga «1», kui õpilane on saanud 0–24% maksimaalselt võimalikust punktide arvust.

6) Hindegaga «0» («tegemata tööd») märgitakse hindelist sooritamata tööd.

(3) Kontrollivate kirjalike tööde (kontrolltööde) korral moodustab 5% üles- ja allapoole piiritsooni, mille puhul õpetaja võib panna kas madalama või kõrgema hinde, arvestades töö mahtu, ülesannete keerukust, vigade arvu, vigade liiki ja õpilase õpivõimet.

(4) Kui suulist vastust (esitust), kirjalikku või praktilist tööd, praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindegaga «puudulik» või «nõrk» või on hinne jäänud välja panemata («0»), antakse Maarja Põhikooli õpilasele võimalus järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks. Kokkuleppel õpetajaga on töö uuesti tegemiseks võimalus ka rahuldava hinde saanud õpilasel. Järelevastamiseks on õpilasel aega 10 koolipäeva alates hinde teada saamisest, kokkuleppel õpetajaga võib järelvastamise aega pikendada.

(5) Kui hindamisel avastatakse Maarja Põhikoolis kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine õpilase poolt, võib vastavat suulist vastust (esitust), kirjalikku või praktilist tööd, praktilist tegevust või selle tulemust hinnata hindegaga «nõrk» ja järelvastamiseks võimalust ei anta.

(6) Maarja Põhikooli õpilaste hinded kantakse e-kooli vastava klassi ainepäevikusse.

§ 22. Kokkuvõtavad hinded ja järgmisse klassi üleviimine

Hindamissüsteem

(1) 1.–3. kooliastmel hinnatakse Maarja Põhikooli õpilase õpitulemusi kokkuvõtvalt iga

õpetrimistri lõpul kokkuvõtva trimestrihindega ning õppeaasta lõpul aastahindega. Õppeaines, mida õpitakse üks tund nädalas, pannakse kokkuvõtavad hinded välja kaks korda aastas: 2. ja 3. trimestri lõpus.

(2) Kokkuvõtva trimestrihinde väljapanemisel arvestatakse hinnete erineva kaaluga. Eristatakse väiksema kaaluga protsessihindeid (tunnihinne, tunnikontroll, väikesemahulise materjali suuline vastamine jne) ja kaalukamaid kontrolltööde (referaadid, esitlused, praktilised tööd, uurimistööd jne) hindeid.

(3) Trimestrihinne kujuneb kontrolltööde hinnete keskmisest, kusjuures kolme järjestikuse protsessihinde keskmine on samaväärne ühe kontrolltöö hindega (Näiteks: 3 2 3 3 4 5 4 1 4 moodustub hinne 3).

(4) Ainetes, kus hinnatakse ainult protsessi (st ei viida läbi kontrolltöid), kujuneb trimestrihindeks hinnete keskmine (ümardatakse kümnendikud ülespoole alates 0,5st, allapoole alates 0,4st)

(5) Õpilasele, kelle trimestrihinne on “ puudulik” või “nõrk” või hinne on jäänud välja panemata, määratakse õppenõukogu poolt tugiõpe: individuaalne õppekava, logopeediline abi, või mõni muu õpiabi vorm, et aidata omandada nõutavaid teadmisi ja oskusi.

(6) Trimestrihinde võib jätta välja panemata, kui õpilane on puudunud üle poolte tundidest ning kontrolltööd ja/või teised hindelised tööd on sooritamata.

(7) Trimestrihinde järelvastamine toimub järgmise õpetrimistri alguses individuaalse õppekava alusel.

(8) Parandatud trimestrihinde kannab aineõpetaja e-kooli vastava aine päevikusse.

Individuaalse õppekava rakendamise kord

(1) Individuaalse õppekava rakendamiseks teeb klassijuhataja õppenõukogule vastava ettepaneku.

(2) Õppenõukogu määrab õpilasest lähtuvalt tugiõppe vormi.

(3) Õppenõukogu poolt õpilasele määratud tugiõppe vormi kinnitab direktor käskkirjaga.

(4) Kirjalik teatis õpilasele rakendatud tugisüsteemi kohta saadetakse lapsevanemale, mille lapsevanem koos oma nõusolekuga kooli tagasi saadab.

(5) Järelvalvet tugisüsteemi toimumise üle teostab õppealajuhataja.

(6) Individuaalse töökava vorm on kooli kodulehel.

Aastahinde väljapanemine

(1) Aastahinne pannakse välja antud õppeaasta jooksul saadud trimestrihinnete keskmise hinde alusel kaks päeva enne õppeperioodi lõppu.

(2) Kui trimestrihinded jagunevad pooleks, lähtutakse aastahinde väljapanekul õpilase arengust õppeaasta jooksul.

(3) Kui õppeaine trimestrihinne on jäänud välja panemata või õpilase teadmisi on hinnatud hindele «puudulik» või «nõrk» ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata, loeb Maarja Põhikool aastahinde väljapanekul antud õppetrimestri vältel omandatud teadmised ja oskused vastavaks hindele "puudulik" või «nõrk».

Täiendav õppetöö

(1) Õpilane jääb täiendavale õppetööle, kui aine aastahinne on hinnatud hindegaga «puudulik», «nõrk» või hinnet ei ole võimalik välja panna.

(2) Täiendavale õppetööle jätmise otsustab Maarja Põhikooli õppenõukogu enne õppeperioodi lõppu.

(3) Täiendavale õppetööle ei jäeta, kui Maarja Põhikooli õpilane on neljanda õppetrimestri lõpuks sooritanud positiivse kokkuvõtva kontrolltöö vastavas aines või rakendatud tugisüsteemid on andnud tulemusi.

(4) Täiendavaõppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetul juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid. Täiendava õppetöö tulemusi kontrollib ja hindab vastava aine õpetaja.

(5) Täiendava õppetöö sooritanud õpilase aastahinne parandatakse.

(6) Kui õpilane ei soorita täiendavat õppetööd, siis on õppenõukogul võimalus anda õpilasele õigus sooritada täiendava õppetöö uue õppeaasta 1. õppetrimestri jooksul.

(7) Kui õpilane ei soorita ka siis täiendavat õppetööd, viiakse õpilane üle järgmisesse klassi.

Klassi lõpetamine ja klassikursuse kordamine

(1) Maarja Põhikoolis viiakse õpilane, keda ei ole jäetud täiendavale õppetööle, järgmisse klassi üle enne õppeperioodi lõppu.

(2) Õpilane, kes jäeti täiendavale õppetööle, kuid keda ei jäeta klassikursust kordama, viiakse järgmisse klassi üle hiljemalt 30.augustiks.

(3) Õpilase järgmisse klassi üleviimise otsustab Maarja Põhikooli õppenõukogu.

(4) Maarja Põhikool jätab õppenõukogu põhjendatud otsusega erandjuhul õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamis õppeaines pandud välja aastahinne «puudulik» või «nõrk», täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme.

(5) Õppenõukogu kaasab otsuse tegemisel õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse. Õppenõukogu otsuses peavad olema välja toodud kaalutlused, millest tulenevalt on leitud, et õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks on otstarbekas jätta õpilane klassikursust kordama.

(6) Klassikursust ei jäeta kordama lihtsustatud riikliku õppekava (abiõppe õppekava) ja toimetuleku riikliku õppekava järgi õppivaid õpilasi.

(7) Lõikes 2 sätestatud tähtaegu ei kohaldata õpilase puhul, kellele on koostatud individuaalne õppekava, kus on ettenähtud erisused järgmisse klassi üleviimise ajas.

§23. Käitumise ja hoolsuse hindamine

(1) Käitumise ja hoolsuse hindamise eesmärk Maarja Põhikoolis on:

- 1) suunata õpilast järgima üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täitma kooli kodukorra nõudeid;
- 2) motiveerida õpilast hoolikalt täitma õppeülesandeid;
- 3) toetada õpilase arengut: anda tagasisidet õpilase arengu kohta, innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima, suunata õpilase enesehinnangu kujunemist ja suunata õpilast edasise haridustee valikul;
- 4) suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
- 5) anda alus õpilase järgmisse klassi üleviimiseks ning põhikooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

(2) Kool annab õpilasele ja vanemale kirjalikku tagasisidet õpilase käitumise (sealhulgas hoolsuse) kohta vähemalt kaks korda õppeaastas kooli õppekavas kehtestatud korras.

(3) Õpilasel on õigus saada teavet hindamise korralduse ning oma hinnete kohta. Õpilasel on õigus teada, milline hinne või hinnang on aluseks kokkuvõtvale hindele ja hinnangule.

(4) Käitumise hindamise aluseks on Maarja Põhikooli kodukorra (vt jvmaarjapk.edu.ee) täitmine ning üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine koolis. Hoolsuse hindamise aluseks on õpilase suhtumine õppeülesannetesse: kohusetundlikkus, töökus ja järjekindlus õppeülesannete täitmisel.

(5) Käitumist ja hoolsust hindab Maarja Põhikool hinnetega «eeskujulik», «hea», «rahuldav» ja «mitterahuldav».

(6) Õpilase käitumise hindamise aluseks on kooli kodukorra täitmine ning üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine koolis ja väljaspool kooli.

(7) Käitumise hindamine

- 1) Käitumishindega “eeskujulik” hinnatakse õpilast, kes täidab kooli kodukorra nõudeid eeskujulikult ja järjepidevalt ja e-koolis puuduvad negatiivsed märkused õpilase käitumise kohta.
- 2) Käitumishindega “hea” hinnatakse õpilast, kes järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ja täidab kooli kodukorra nõudeid ja e-koolis võib olla, arvestades õpilase individuaalsust, 1-3

negatiivset märkust õpilase käitumise kohta

- 3) Käitumishindega "rahuldav" hinnatakse õpilast, kes täidab kooli kodukorra nõudeid, kuid kellel on kooli kodukorra täitmisel esinenud eksimusi ja e-koolis võib olla, arvestades õpilase individuaalsust, 4- 6 negatiivset märkust õpilase käitumise kohta.
- 4) Käitumishindega "mitterahuldav" hinnatakse õpilast, kes ei täida kooli kodukorra nõudeid ja e-koolis võib olla, arvestades õpilase individuaalsust, 7 ja rohkem negatiivset märkust õpilase käitumise kohta.
- 5) "Mitterahuldava" käitumishinde otsustab õppenõukogu.

(8) Hoolsuse hindamine

Hoolsuse hindamise aluseks on õpilase suhtumine õppetöösse ja tema kohusetundlikkus õpiülesannete täitmisel.

- 1) Hoolsushindega "eeskujulik" hinnatakse õpilast, kes suhtub õppetöösse alati kohusetundlikult ja õpib võimetekohaselt ning e-koolis puuduvad negatiivsed märkused õpilase hoolsuse kohta.
- 2) Hoolsushindega "hea" hinnatakse õpilast, kes suhtub õpiülesannetesse kohusetundlikult, aga e-koolis on 1-3 negatiivset märkust õpilase hoolsuse kohta.
- 3) Hoolsushindega "rahuldav" hinnatakse õpilast, kes ei suhtu õppetöösse kohusetundlikult, aga üldiselt täidab õppeülesandeid, kuid ei ole järjekindel ja e-koolis on 4- 6 negatiivset märkust õpilase hoolsuse kohta.
- 4) Hoolsushindega "mitterahuldav" hinnatakse õpilast, kes ei õpi võimetekohaselt, kes ei suhtu õppetöösse kohusetundlikult ja e-koolis on 7 ja rohkem negatiivset märkust õpilase hoolsuse kohta.

§24. Hinde ja hinnangu vaidlustamine

- (1) Õpilasel või tema seaduslikul esindajal on õigus hindeid vaidlustada kümne päeva jooksul pärast hinde teadasaamist, esitades Maarja Põhikooli direktorile kirjalikult vastava taotluse koos põhjendustega.
- (2) Maarja Põhikooli direktor teeb otsuse ja teavitab sellest lõikes 1 nimetatud taotluse esitajat kirjalikult viie tööpäeva jooksul otsuse vastuvõtmise päevast arvates.

§ 25. Põhikooli lõpetamine

- (1) Põhikooli lõpetab õpilane, kellel õppeainete viimased aastahinded on vähemalt «rahuldavad», kes on sooritanud kolmandas kooliastmes loovtöö ning, kes on sooritanud vähemalt rahuldava tulemusega eesti keele eksami, matemaatikaeksami ning ühe eksami omal valikul.
- (2) Põhikooli lõpetanuks võib õpilase või tema seadusliku esindaja kirjaliku avalduse alusel ja

õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele:

- 1) kellel on üks nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne;
- 2) kellel on kahes õppeaines kummaski üks nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne.

(3) Haridusliku erivajadusega õpilasele, kelle individuaalne õppekava sätestab teistsugused nõuded võrreldes riikliku õppekavaga, on lõpetamise aluseks individuaalse õppekava õpitulemuste saavutus. Haridusliku erivajadusega õpilasel on õigus sooritada põhikooli lõpueksamid eritingimustel (ühtsete küsimustega põhikooli lõpueksami töö kohandamine, abivahendite kasutamine, koolieksam vms) vastavalt haridus- ja teadusministri määrusega kehtestatud lõpueksamite korraldamise tingimustele ja korrale.

(4) Põhikooli lõpetanuks peetakse eksterni, kes:

- 1) on sooritanud põhikooli lõpueksamid ning
- 2) on sooritanud aineksamid nendes õppeainetes, milles tal puuduvad põhikooli lõputunnistusele kantavad hinded, või milles ta ei ole tõendatud teadmisi ja oskusi varasemate õpi- ja töökogemuste arvestamise kaudu. Eksterni ei hinnata kehalises kasvatuses, tööõpetuses, käsitöös ega kodunduses.

6. jagu

Õpilaste ja lastevanemate teavitamine ja nõustamise korraldus

§ 26. Õpilase ja vanema teavitamine ning nõustamine

(1) Klassi- või aineõpetajad jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut koolis ning vajaduse korral kohandavad õpet vastavalt õpilase vajadustele. Õpilase võimete ja annete kõrgeimale võimalikule tasemele arendamiseks tuleb põhikoolis selgitada välja õpilase individuaalsed õpivajadused, valida sobivad õppemeetodid ning korraldada diferentseeritud õpet. Põhikool tagab õpilasele, kellel tekib ajutine mahajäämus eeldatavate õpitulemuste saavutamisel, täiendava pedagoogilise juhendamise väljaspool õppetunde.

(2) Põhikool nõustab vajaduse korral õpilase vanemat õpilase arengu toetamises ja kodus õppimises.

(3) Põhikool korraldab õpilaste ja vanemate teavitamist edasiõppimisvõimalustest ning tagab õpilastele karjääriteenuste (karjääriõpe, -info või -nõustamine) kättesaadavuse.

(4) Põhikool tagab õpilasele ning vanematele teabe kättesaadavuse õppe ja kasvatuse korralduse kohta ning juhendamise ja nõustamise õppetööd käsitlevates küsimustes. Peamised õppeteemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused tehakse õpilasele teatavaks õppetrimestri või poolaasta algul.

7. jagu

Õpilaste juhendamise ja hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted

§ 27. Hariduslike erivajadustega õpilased

(1) Hariduslike erivajadustega on õpilane, kelle eriline andekus, õpiraskused, terviserike, puue, käitumis- ja tundeeluhäired, pikemaajaline õppest eemal viibimine või kooli õppekeele ebapiisav valdamine toob kaasa vajaduse teha muudatusi või kohandusi õppe sisus, õppeprotsessis, õpikeskkonnas (õppevahendid, õpperuumid, suhtluskeel, sealhulgas viipekeel või muud alternatiivsed kommunikatsioonid, tugipersonal, spetsiaalse ettevalmistusega pedagoogid ja muu selline) või taotletavates õpitulemustes.

(2) Kui eesti õppekeelega põhikoolis õpib eesti keelest erineva emakeelega õpilane, võib kool õpilase vanema nõusolekul eesti keele õpet korraldada «Eesti keel teise keelena» ainekava alusel.

(3) Eestis vähem kui kolm aastat elanud õpilase puhul võib lapsevanema taotlusel loobuda B-võõrkeele õppest.

(4) Hariduslike erivajadustega õpilaste õppe toetamiseks võib kasutada valikainetele mõeldud tunniressurssi.

(5) Sõltuvalt õpilase hariduslikust erivajadusest võib põhikool teha talle muudatusi või kohandusi õppeajas, õppe sisus, õppeprotsessis, õpikeskkonnas või taotletavates õpitulemustes. Nende muudatuste tegemisse kaasatakse õpilase vanem. Kui muudatuste või kohandustega kaasneb nädalakoormuse või õppe intensiivsuse oluline kasv või kahanemine võrreldes riikliku või kooli õppekavaga, tuleb muudatuste rakendamiseks koostada individuaalne õppekava.

(6) Kui individuaalse õppekavaga ettenähtud muudatused ja kohandused ei võimalda riiklikus õppekavas sätestatud õpitulemusi saavutada, on individuaalse õppekava rakendamine lubatud üksnes nõustamiskomisjoni soovitusel.

§ 28. Õpiabisüsteemi etapid õpiraskustega õpilaste abistamisel ja juhendamisel

Õpiabisüsteemi etapid õpiraskustega õpilaste abistamiseks

(1) **Õpiabi osutamine õppetrimestri sees** – klassi-või aineõpetaja rakendab õpiabi kõigile, kellele on üksikhindena pandud „1“ või „2“ või on antud samaväärne sõnaline hinnang.

1) Klassi- ja aineõpetaja abi ja nõustamine ehk järeleaitamine (so individuaalne või grupiviisiline abi ja nõustamine, mis tagab õpilase edasijõudmise) – on õpilasele vabatahtlik. Abi ja nõustamine ei ole järelevastamine; järelevastamisele peab eelnema õpetaja abi ja nõustamine, mille kaudu õpetaja õpetab õpilast selleks, et õpilase sooritus õnnestuks. Abi ja nõustamist saab pidada efektiivseks, kui selle tulemusena saavutab õpilane nõutavad õpitulemused.

2) Hindamise erisuste rakendamine – klassi- või aineõpetaja rakendab diferentseeritud hindamise põhimõtet. Effektiivne on ainult sellise diferentseeritud hindamise rakendamine, mille tulemusena õpilane saavutab õpiedu.

3) Tagasiside õpilasele ja tema vanematele saadud mittepositiivsete hinnete kohta – teavitatakse õpilast ja tema vanemat mittepositiivsest hindest. Mittepositiivse hinde ilmnemisel püüab õpetaja aru saada tekkinud probleemi põhjusest (vajadusel õpitulemusvestluse kaudu) ning kavandatakse tegevused tekkinud olukorra lahendamiseks.

4) Lihtsustatud õppekava järgi õppivate õpilaste nimed kantakse e-kooli klassipäevikusse vastava aine nimekirja. Õpiabitunnid kantakse e-kooli õppeainena .

(2) **Meetmete rakendamine õppetrimestri või-kursuse lõpus kõigile**, kellel on trimestri hinne "puudulik" või "nõrk", kellele on antud samaväärne sõnaline hinnang või on jäetud hinne välja panemata, et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused.

1) **Individuaalse õppekava** rakendamine. Individuaalset õppekava saab rakendada vanema taotlusel või õppenõukogu otsusega. Õppesisu ja õppetulemusi tuleb vähendada niipalju, et oleks loodud õpilasele tingimused võimetekohaseks õppimiseks ja arenemiseks.

2) **Logopeedilise abi** rakendamine. Kõneravi vajaduse ja kõneravi rakendamise otsustab koolis töötav logopeed.

3) **Parandusõppe rakendamine**. Parandusõppe tunnid on ette nähtud spetsiifiliste õpivilumuste hälvetega õpilastele. Õpilasele, kes nõustamisele ja tunnivälisele abile vaatamata ei suuda täita õppekava nõudeid, seatakse sisse vaatluskaart. Kaardi põhjal kogutud andmestiku analüüsivad koos logopeed, parandusõppe õpetaja, teised õpilast õpetavad õpetajad ja õppealajuhataja. Õpilased viiakse parandusõppele vaatluskaardi alusel õppenõukogu otsusel 1 kord poolaastas.

4) **Mõne muu tugisüsteemi** rakendamine:

- a. Pikapäevarühma võimaluste kasutamine. Lisaks huvitegevusele peab pikapäevarühma tegevustes olema tagatud iga päev võimalus kodutööde tegemiseks ning peab olema võimalus saada asjakohast juhendamist pedagoogilt ainekonsultatsioonide läbi.
- b. Individuaalse õpiabi plaan. Õpiabi plaani koostab aineõpetaja konkreetsest aine

teemast ja ajakavast lähtudes. Kui õpilane ja tema lapsevanem on sellega nõus, plaan saab teostatud.

- c. Suunamine eriarsti või muu spetsialisti konsultatsioonile väljaspool kooli.
- d. Koostöö lapsevanemaga. Lapsevanem võib omal kulul palgata abiõpetaja. Üks võimalus lapsevanemalise lapse õpetamist korraldada, on taotleda õpilase viimine koduõppele. Kool varustab õpilast õppematerjalidega ja üks kord trimestris kontrollib õpilase õpitulemusi.

(3) **Õpiabi osutamine õppeperioodi (õppeaasta) lõpus** – tuleb rakendada kõigile, kellel tuleks või on aastahinne „puudulik“ või „nõrk“.

1) **Täiendava õppetöö** rakendamine. Täiendava õppetöö raames tädtab õpilane kahe nädala jooksul õpetaja vahetel juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid.

2) **Individuaalse õppekava** rakendamine juhul, kui mingil põhjusel õpilane ei soorita täiendavat õppetööd. Individuaalses õppekavas on ettenähtud erisused järgmisse klassi üleviimise ajaks.

3) **Nõustamiskomisjoni suunamine.** Nõustamiskomisjoni suunamise eesmärk on määrata õpilase põhihariduse omandamiseks võimetekohane õppekava või suunata õpilane sanatoorsesse kooli, erivajadustega erikooli või eriklassi. Õpilase nõustamiskomisjoni suunamine otsustab kooli õppenõukogu lapsevanema nõusolekul.

4) **Klassikursuse kordama jätmine** – kui täiendav õppetöö ei ole andnud tulemusi ning individuaalset õppekava ei ole otstarbekas rakendada.

§ 29. Tegevuste hierarhia käitumisraskustega õpilaste korral

(1) Kui klassis on õpilane, kellel on käitumisraskused, mis põhjustavad olulisi raskusitõotamiseks koos oma klassikaaslastega samal ajal samas ruumis, siis tuleb rakendada vastavaid meetmeid. Koolis järgitakse käitumisraskustega õpilaste juhendamisel ja mõjutamisel järgnevat Tegevuste hierarhiat:

1) **Distsipliiniprobleemide lahendamise võtete kasutamine õppetunnis.**

Distsipliiniprobleemide lahendamine õppetunni tasandil on õpetaja pädevuses (silmside, individuaalne juhendamine, õpilase töökoha vahetamine jne.)

2) **Vestlused** õpilasega tema käitumisest. Vestlused võivad olla individuaalsed (aineõpetaja – õpilane, klassijuhataja- õpilane, õppealajuhataja- õpilane), kuid kaasata võib ka kolmandaid isikuid (aineõpetaja-klassijuhataja-õpilane, aineõpetaja- õppealajuhataja- õpilane). Vestluse eesmärk on järgmine: kuidas ühiselt kõrvaldada tänased takistused meie koostegevuses selleks, et me homme saaksime ühiselt edasi minna. Käitumisprobleemide jätkumise korral suunab direktor/õppealajuhataja õpilase kooli psühholoogi juurde.

3) **Vanema informeerimine klassijuhataja poolt tema lapse käitumisest.**

Lapsevanema informeerimise ja sellega kaasneva vestluse mõte on aru saada,

kuidas lapsevanem näeb tekkinud olukorda ja kuidas tema saab kaasa aidata lapse käitumisprobleemide lahendamisele. Eesmärgiks on teha vanematega koostööd ja aidata vanemat.

- 1) kirjalik märkus päevikusse;
- 2) märkus klassi puudujatepäevikusse;
- 3) märkus e-kooli päevikusse;
- 4) direktori käskkirjaline noomitus, mille koopiat saadetakse vanematele;
- 5) käitumise arutamine õppenõukogu koosolekul;
- 6) valla konstaabli või sotsiaaltöötaja teavitamine;
- 9) õpilase suunamine alaealiste komisjoni.

8. jagu

Karjääriteenuste korraldus

§ 30. Karjääriteenused

(1) Karjääriteenust koolis osutavad Jõgeva nõustamiskeskuse spetsialistid, klassijuhataja ja huvijuht. Karjääriteenuse kaudu aidatakse õpilasel saada tuge, kui õpilane vajab abi või nõu:

- 1) oma tuleviku ja karjääri planeerimisel,
- 2) oma õpingute ühildamisel õppekavavälise tegevusega,
- 3) statsionaarsest õppest mittestatsionaarsesse ülemineku kohta või kooli lõpetamiseks eksternina,
- 4) individuaalsel õppekaval õppimise ja individuaalse õppekava taotlemise kohta,
- 5) õppekavavälise tegevuse või õppimise otsimise kohta,
- 6) eneseanalüüsi koostamisel,
- 7) vestlusteks valmistumisel või gümnaasiumisse astumiseks.

(3) Tulenevalt huvijuhi pädevusest, vastavalt Vabariigi Valitsuse 22.11.2000. a määrusele

„Õpetajate koolituse raamnõuded“ § 24 on huvijuht abiks õpilastele, et:

- 1) toetada nende osalemist erinevates noorteprojektides ja -programmides ning rahvusvahelises suhtluses;
- 2) olla õpilase usaldus- ja kontaktisikuks suhetes täiskasvanute maailmaga;
- 3) vahendada õpilastele vajalikku informatsiooni vabaajategevuse alal;
- 4) toetada õpilasi eluaegse õppe põhimõtte väärtustamisel.

(3) Karjääriteenistuse hulka kuulub lisaks karjääriõppe tunnile ka majandusõpe, karjääri- ja tööteemalise kirjanduse soovitamise ning kataloogide tutvustamine õppeasutuste kohta, kus on võimalik jätkata õpinguid peale põhikooli. Karjääriplaneerimist toetab – www.rajaleidja.ee
Koolis osutatakse karjäärinõustamist III kooliastme õpilastele.

9. jagu

Õpetaja töökava koostamise põhimõtted

§ 31. Õpetaja töökava

Õpetaja töökava koostatakse kooli õppekava ainekavade alusel lähtudes „Põhikooli riiklikus õppekavas“ olevates ainekavades sätestatud põhimõtetest õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisele ja korraldamisele.

Õpetaja töökava koostamise eesmärgiks on kirjeldada taotletavate õpitulemusteni jõudmist. Õpetaja töökavas toob õpetaja esile õppe sisu ja õpitulemuste jaotumise õppe käigus. Töökava on tegevuskava, mis kajastab õpitulemusi, ajakulu, õppe sisu ja õppetegevusi.

Õpetaja töökava koostatakse terveks õppeaastaks või poolaasta kaupa.

Õpetaja töökava on dokument, mille alusel toimub õppetöö tunnis. Töökava koostamine ja arendamine kuulub aineõpetaja pädevusse. Töökava koostatakse kalenderplaanina.

Õpetaja töökava sisaldab:

õppetunni;

1) teemasid/alateemasid st õppetunni õppesisu;

2) põhimõisteid;

3) kasutatavat õppevara;

4) kasutatavat õpetamismetoodikat ehk õpetaja tegevused õpitulemuste saavutamiseks;

5) õpitulemuste kontrollimise aega ja viisi.

Töökava vormi kehtestab direktor; kasutada lubatakse ka õpiku autori töökava, mida on kohandatud õppetöö läbiviimiseks just sellele klassile või kooliastmele .

3. peatükk

RAKENDUSSÄTTED

10. jagu

Kooli õppekava uuendamise kord

§ 32. Õppekava muutmine ja uuendamine

- (1) Õppekava koostamisel lähtutakse Põhikooli riiklikust õppekavast ja Põhikooli lihtsustatud riiklikust õppekavast ning koolikollektiivi kokkuleppes kooli õppesuundade ja eripära kohta, arvestades piirkondlikke vajadusi, lastevanemate ja õpilaste soove ning vaimseid ja materiaalseid ressursse.
- (2) Kui toimuvad muudatused riiklikus õppekavas, muudetakse ka kooli õppekava.
- (3) Kui muutuvad piirkondlikud olud, muudetakse lähtuvalt nendest ka kooli õppekava.
- (4) Õppekava uuendamises ja täiendamises osalevad kõik õpetajad. Vajadusel luuakse eraldi töörühmad, mille direktor kinnitab oma käskkirjaga.
- (5) Õppekava uuenduste ja täienduste kohta annavad oma arvamuse kooli õppenõukogu, hoolekogu ja õpilasesindus.
- (6) Õppekava kehtestab kooli direktor
- (7) Õppekava on avatud pidevaks edasiarendamiseks ja muutmiseks.
- (8) Õppekava koostamise ja arendamise korraldamise eest vastutab kooli direktor.